

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 23.

Volosko-Opatija u sriedu 5. lipnja 1901.

God. II.

Govor predsjednika g. Vjekoslava Spincića

što ga je izrekao na ovogodišnjoj glavnoj skupštini Društva sv. Cirila i Metoda za Istru.

Slavna skupštino! Cienjene gospodje i gospodjice! Štovana gospodo!

Svanuo je dan, — što se eto po osmi put sastajemo u našoj Opatiji kao družbenici sv. Cirila i Metoda. Ponajprije sastasmo se u crkvi, da se pomolimo Bogu i da sazovemo Duha Svetoga i zamolimo za zagovor zaštitnike naše Društve — Sv. Cirila i Metoda. Sada smo eto na okupu ovdje u opatijskoj „Zori“, u tom krasnom hrvatskom domu, koji si je osnutkom svojim uzeo za geslo divne stihove neumrloga našega Prerada stihove: „Zora puca — bit će dana!“

Konstatirajući da nas ima upravo liep broj članova — otvaram današnju skupštinu.

Čast mi je da Vam predstavim zastupnika c. k. vlade c. k. kot. komesara gosp. baruna Schmidta Zabierova. Osobito pak radošću gledam ovdje prisutnoga dičnoga pokrovitelja naše Društve presvjetloga gosp. Dr. Dinka Vitezića, (dugotrajno i oduševljeno klicanje: Živio Vitezić) koji je unatoč svojoj visokoj starosti i slabosti pohrlio k nama, na ovu skupštinu, k ovome mjestu, otkud se je već toliko puta izvila muževna njegova rječ u prilog toj našoj družbi, kojoj je on bio od njena osnutka pravi otac. (Ponovno klicanje dru Viteziću). Nadalje red je, da Vam predstavim i častne zastupnike naše štampe, i to g. prof. Mata Mandića za „Našu Slogu“, g. Frana Supila za „Novi list“ g. Josipa Pavačića za

„Pučkog prijatelja“ i g. dra I. Poščića za naš mjestni „Narodni list.“ (Živili!) Cienjene gospodje, gospodjice i štovana gospodo! Vi ste danas amo došli, da izvidite, što je sve ravnateljstvo naše družbe uradilo tekom lanijske upravne godine, i došli ste podjednako da to ravnateljstvo savjetujete, uputite i ponukate, što treba da unapred radi i kako valja da unapreduje ovu našu družbu, koja nosi ime Sv. Cirila i Metoda. Ta dva naša sveta apostola zašli su među Slavenske narode u doba, kadno su ti narodi čamili još u tmici poganstva. I oni i njihovi učenici su zašli među poganske naše predje i posijali su među njih sjeme svete Krstove vjere. S vjerom prokrcila si je i u naš hrvatski narod put prosvjeta a po ovoj uljudba. To imamo eto mi da zahvalimo svetog braći, našim zagovornikom. A uspomena na njih mora da nam bude nada sve mila već poradi toga, što su oni za svoje veliko dobročinstvo kojime su širili kršćansku vjeru narodnim jezikom među sve Slavene i uveli slavenski jezik u hramove Božje, postali žrtvama svakojakih progona i napadaja sa strane naših dušmana — tuđinskih oblastnika. I ti su oblastnici šiljali među naše starije nekakove viestnike — ali tim viestnikom bio je u jednoj ruci križ — a u drugoj mač, tako da su oni pod izlikom vjere tražili našu smrt. Drugačije je to bilo sa svetom braćom Cirilom i Metodom. Njih je u svetom njihovom djelovanju pratila jedino sveta, evanđeoska misao našega božanskoga Spasitelja koju su naučili jezikom, kojim se jedino uspjehom naučati može — a za to su ih dušmani mučili i proganjali.

Daleko je vrijeme, koje nas dieli od te svete braće — pa ipak vidimo,

da su ondašnje okolnosti za nas u tom pogledu ostale malo ne iste. I danas bi nas se htjelo otudjiti, raznaroditi i to sve putem crkve i škole. I danas, ako se tomu protivimo, proglašuje se nas za prevratnike i bunitelje mira, i proganja se nas. Ali mi se ne smijemo preplašiti, postojano i odvažno moramo braniti naš jezik onako, kako su ga nekoć branili naši sveteći, koji ako i su zbog toga neizmjerano stradali, ipak su na posljedku pobjedili.

Nije moj zadatak, da Vam oertam djelovanje našega Ravnateljstva u prošlost upravnoj godini, to će već učiniti gospoda tajnik i blagajnik. — Ja hoću tek da se osvrnem na nekoje prilike, da se bolje istakne važnost, što ju naša Družba ima u ovoj našoj ne sretnoj zemlji.

Ima u Italiji društvo, nazvano „Dante Alighieri“, a svrha mu je izvan Italije širiti talijanski jezik, a u za nj i kroza za nj talijansku misao. Pred nekoliko vremena obdržavalo je to društvo svoju skupštinu pod predsjedanjem Villaria. Na toj skupštini su prisustvovala dva talijanska generala i jedan aktivni ministar. (Doktor Laginja: kao i kod nas!)

Tom se je prigodom na očigled onih generala i ministra i ministarskih odaslanika pokazivala etnografska karta Italije, gdje su se naše pokrajine prikazivale kao talijanske. S osobitom je radošću, oduševljenjem i odobravanjem skupština uzela do znanja osnutak talijanske gimnazije u Pazinu, i ustrojenje inih talijanskih škola i zabavišta što ih talijansko društvo „Lega Nazionale“ podigla u našim zemljama. Toga je pak istoga dana na banketu priredjenom u slavu kongresa palo još i krupnijih. Kada je naime kongre-

sistima šampanjac razvezao jezik, oni su počeli govoriti još i jasnije. Tu se je poglavito izitalo kako se mora ziteljje ovih pokrajina potalijančivati i prijavljati za majku Italiju.

Kako je poznato to društvo daje podporu i talijanskoj „Legi Nazionale“ za koju ovdješnji Talijani rado govore, da je ona za to tu, da bude nekakvim branikom talijanskoga jezika i kulture, što je krupna neistina. Cilj toga društva kao i društva „Dante Alighieri“, nije obrana svojega, već težnja i polepa za tuđim, u kratko cilj toga društva jest odnarodjivanje Slavena. Da je tomu tako, dokazom nam je okolnost, što „Lega“ gradi svoje škole gotovo samo u našim mjestima, kao što su od prilike Hrib, Hum, Labinci, Rabac, Vabriga, gdje posvuda obitava narod izključivo naše krvi i jezika. To nije nikakovo uzdržavanje kulture talijanske, već pravo pravcato raznarodjivanje Slavena.

Pa nije Talijanac za potrebu ni Dantea a ni „Lega“ za uzdržavanje njihovih škola — za njih se u obilnoj mjeri i preko mjere skrbe samé c. k. državne oblasti. Da je tomu tako, dokaz nam je razmjor između naših i njihovih javnih škola. U najnovijem izvještaju o stanju školstva u Istri izdanom za školsku godinu 1898/99 od c. k. zemaljskoga školskoga vjeća, proizlazi, da ima u Istri 190 učiteljskih mjesta, i toliko učitelja i učiteljica talijanskih, dočim ih Hrvati imaju samo 81 a Slovenci 31. Uzmemo li u obzir da Talijani sačinjavaju tek 1 trećinu celokupnoga žiteljstva Istre, to vidimo, da ta trećina ima sama 78 škola više nego li 2 trećine slavenskoga pučanstva Istre, tako da ima preko 17000 djece naše krvi, koja ne uživaju blagodati škole.

PODLISTAK.

Sokol.

U vieku sportova zasnovali su Česi sokolstvo, dotjerali ga i učinili žilavom, čisto narodnom institucijom. Hrvati su se u njih ngledali pa su se i oni, ako i u manjoj mjeri dali u Sokole.

Vidjesmo na osječkoj narodnoj slavi, kako znatnu ulogu igraju Sokolaši. Moreška, bojna igra splitskoga Sokola, zaniela je i zadivila sve — u Osijeku i u Zagrebu. U borbi za narodnost, koju vode naročito austrijski Slaveni od neizmjerano velikog su domašaja sokolske družine; nama u Istri podpunoma bi donamještale nestašicu pjevačkih ili tamb. društava, jer zahtijevaju mnogo manje prosvjetljenja i probudjene svijesti, a po svojoj naravi možda bi i bolje otačbeničku zadaću ispunjale i k cilju nas jednom dovele.

Nitko ne dvoji, da se vježbanjem jačaju mišice, da se tielo liepo razvija, da postaje giblim (agilnim), da se očelićuje; a da pri tom i svekoliko nutarnje ustrojstvo čuti blagotvorno djelovanje tjelovježbe, i to je poznato. Nego i duševni se život gimnastikom kriepi. — Pa ako se tome doda, da je So-

kolstvo zadahnuto rodoljubjem, pače da je čitava organizacija eminentno patriotska —, neće biti nikome teško, da sebi stvori predobu o ulozu, koju bi igralo i o koristi, što bi je razvijeno Sokolstvo u Istri pružalo.

Stari su se Greci držali svoje: mens sana in corpore sano, te su u krasni razvitak tjelесnih sposobnosti doprli u uljudbi i u svakoj grani ljudskoga znanja i umienja tako visoko, da im se svijet već kroz tolika stoljeća divi. — U prošleme vieku bili su ljudi zapustili tjelесnu odgoju — pa je to uradilo zlim posljednicama, koje naše vrijeme grozničavo gleda da ukloni. Odatle sva navala preraznih načina, kojima se hoće tielo, da se jača, a duh da se odmaru za rad. — Gimnastika je od svih najracionalnija: ona podjednako i razmjerno razvija sve dielove tiela i baš ona i jedino ona zdravlje ne ruši — što više: stječe ga i čuva.

Možemo se srećni zvati, što je naš narod prigrlilo baš tjelovježbu zaodjenuvši je u ruho otačbeničke i međusobne ljubavi i bratstva. Sokolsko je uređenje takvo, da se priljubljuje uza sva etička (i estetička) načela, što mnogi drugi sportovi ne čine. Međusobna bratska ljubav i podpuna jednakost među članovima odaje kršćanski duh i . . . slovensko demokratsko osjećanje.

A s tim združeno rodoljublje, koje se

uvijek i neprestano vanjskim načinom očituje, podržaje i budi narodnu svijest.

One rieči u jednoj nazdravici puljskoga sokola g. Križa: „mi se muštramo, da potučemo Talijane,“ kako su liepe i istinite! — Treba nam i tjelесna snaga, da ljutome neprijatelju odolimo, treba nam lavlje sile i sokoljeg ljeta uz ustrajnost i radinost crva. — I odvažno srce moramo, da imamo u jakome tielu, a to će nam bez sumnje podati Sokolstvo.

Al čemu trošiti rieči, gdje svako osjeća, da nam u borbi nedostaje snaga? Gdje svako vidi, da nam prieti velika pogibao? — Odvažimo se, uložimo sve sile, da podignemo jaku vojsku i neoborive tvrdjave u obrani naših prava, da odgojimo „Sokole“. Ah! kako liepo zvuči ova junačka rieč naše narodne pjesme! Uzmimo, braćo, na srce, da svi postanemo Sokoli, da svoj dom ko soko uzljubimo i da ga poput sokola branimo. — Zapreke i poteškoće sviadati će mladenačka odvažnost i ljubav domovine — Čovjek sve može: stalnom voljom čovjek brda valja . . .

Gdjegod se mladi istarski Hrvati sastanu, neka im prva briga bude, da zamisle osnovu, kako će podići „Sokol“ i neka se zanj oduseve. — Sad je baš zgoda, gdje se o ferijama nadje svakolika mladost na

okupu. — Imamo već braću, koja su nam utrla put, pak će nas oni savjetom i poukom pomoći.

Na srcu mi je u prvom redu, da potaknem misao, kako bi se sokolsko društvo osnovalo u Voloskom-Opatiji. — Tu imade sva sila mladića, koji su za to ko stvoreni i koji žele života i snage. — Dogovorimo se dakle i odvažimo. Učinit ćemo mnogo — mnogo za svoj rod — pa će doći oni još mladji snabdjevjeni svim podobnostima, jaki dušom i tjelom, koji će mnogo lakše i junačkije odbijati dušmansku silu. A i nama treba snage, jer već smalaksavamo . . .

(Mi se posvema slažemo s našim „Sokolašem“ i preporučamo narodu, neka se zauzme za „Sokolsko društvo“. A što se tiče onoga, da smalaksavamo tu se mi posvema razilazimo s našim prijateljem. Ima u nas snage, da satremo i djavla paklenoga a kamo li ne onu šaku mrzkih poturica. Op. uređ.)

Domovina od nas mnogo zahtijeva i očekuje, a jesmo li mi dorasli? hoćemo li izpuniti nade, što biedna domaja u nas postavlja? Hoćemo, ako budemo imali: „U desnici snagu, u srcu odvažnost, u misli domovinu“, a to je sokolsko geslo.

Sokolaš.

A mi plaćamo za škole od 12 do 14 po sto nameta, moramo plaćati školske takse, koje same nose do 180000 kruna na godinu pa uza sve to nam se škole ne daju, tako da dok se ne odstrani ta krivica, dok se ne stane na kraj grubom zulumu zlorabljenja noveca opredjeljenoga za pučke škole, na našoj je družbi, da ona sama iz svojih sredstava diže škole ondje, gdje ih nema. A naša družba zadovoljuje tomu po svojih skromnih sila, a uradila bi ona za cijelo i više toga, kad joj se ne bi sa više strana pravilo zapreka. Kako i u tome vlada dvojaka mjera, najbolje se vidi od tada što je vlada od danas do sutra dozvolila Niemcima u Opatiji, da smjeste svoju školu u prostorije, koje nama ne bi u tu svrhu nikada odobrila. Od nas se zahtjeva, da bude sve liepo i prema najstrožim propisima inače nam se zateže s otvorenjem škole, kao što je to bio slučaj u Livadama.

Nego mi moramo ustrajati. Na to nas potiče i ljubav i susretljivost cijeloga hrvatskoga naroda, koji nas upravo krasno podupire. To vidimo najbolje i po ovogodišnjem prihodu naše Družbe koji nadmašuje prihode prijašnjih pojedinih godina. — Sabralo se naime tekom prošaste upravne godine oko 32000 kruna. Taj liepi prihod imamo da pripišemo raznim prinosima u obće, a napose našoj krasnoj omladini, koja je putem blokova i sjajnog plesa na Rieci namaknula družbi krasnu svotu. A vidimo da se u tom divnom nastojanju ne zastaje ni časka, što nam pokazuje među ostalim i sjajni ples što ga je ove godine priredila dubrovačka podružnica Sv. Cirila i Metoda za Istru u ponosnom svome Grad. A hvala ide i družbine podružnice, kao i hrvatske novine koje su bez razlike stranka radile na tom, da se našoj družbi pomogne, i sabralo liepih svota.

Potrebe bi premašile i mnogo veće prihode, ali obzirom na to, što Hrvati moraju da sami stvaraju, što bi im se moralo dati, te što u Istri samoj ostoji osim Družbe također Bratovština i djačko pripomoćno društvo, liep je i taj uspjeh, što ga se do sada polučilo. Budi s toga izražena sa ovoga mjesta u ime Ravnateljstva i cijele družbe najsrdačnija hvala svima, koji bilo na koji način doprinešose ista našoj družbi — kao i preporuka, da se svatko prema svojim silama i u buduće zauzme za tu našu miljenicu i uzdanicu. A vas cijenjene gospodje, gospodjice i štovana gospodo najsrdačnije pozdravljam, zahvaljujući Vam što ste se u tom liepom broju odazvali pozivu našega Ravnateljstva. S tim ste pokazali, da Vam je Družba na srcu i da pojmite njezinu zadaću. (Dugotrajno odobravanje i neprestano klicanje: Živita Družba! Živio Spinčić!)

Krstić menja misli i stranki, kako i mudandi i stomanji.

Krstić piše va zadnjoj "tete": "... Va Poreč ne će poć hrvatski deputati, aš — aš da im pleća ne bi bila sigurna. — Nama je svejedno ako oni budu šli, ale ne va dietu, ka će se opret 17. ovega meseca; dapače nam je još i milije da neidu, "zač delovanje od hrvatskeh deputati je samo za intrigu i na šteta od istarskoga naroda" ki želi i hoće mirno, trezno i pametno delovanje ko smo doživeli upravo od istarskeh deputati baš kroz zadnja dva leta, kada ni bilo polag smušenjačkih deputati hrvatskeh.

Na drugem meste piše Krstić još i ovo: "Opvut će hrvatski deputati ostati doma, aš da va Poreču ne bi bili sigurni za svoj život. To je, vapije Krstić, nedostojna igra od hrvatskeh smušenjaki, ki zadnja 4 leta "sa svojim prkosnim ponašanjem i bedastim izazivanjem proizročili su Istri znamenite spenđije nepotrebne".

Malo dalje piše Krstić: "Poreč je zakonom priznat kao glavni grad od Istri; po

zakone dieta se ima sastat va tom glavnom gradu, dakle goveran ni smel popustit tem hrvatskem zanovetanjem".

Dakle da vidimo ča piše tu Krstić. On piše: Prvo: da se hrvatski deputati boje poć va Poreč, aš da im nisu ledja sigurna. Drugo: "da delovanje od hrvatskih deputati je samo za intrigu". Troće: "da su hrvatski deputati svojim prkosnim ponašanjem i bedastim izazivanjem proizročili Istri puno škodi" i četvrto: "goveran ni smel popustit tem hrvatskem zanovetanjem, on je naime meral savzvat dietu va Poreč".

Da vidimo sada kako je ta isti Krstić pisal o toj istoj stvari va istoj "tete Jambrožije" pred par let. Ovo ča ćemo mi sada napisat štampano je na prvij strani od "teti" od 1. februara 1896. a nadrajsal je to onom prigodom, kada su ono razbojniki "istarskoga partida" na lupežki način napali na naše deputate Spinčiča i drugeh. Poslušajte dakle ča je Krstić pisal:

"Ali što da reče ova tužna Istra, na koju je skoro bi rekli, i sam Bog zaboravio. (Hurra Krstić!) Što da reče tužna slavenska raja (Bravo Krstić!) u ovoj pokrajini, gdje joj se na očigled same oblasti, bezkažnjeno pljuje na poštenu lice, gdje joj se častuo ime u kaljužu baca (Tako jel op. sl.) gdje joj se sveta prirodna i građanska prava od Boga i zakona zajamčena, nogama gaze. (To i mi vavek predikamo.) To je u istinu nesnosno i abnormalno stanje. (Posve pravo to je nesnosno i abnormalno stanje. — (Bravo Krstić — iz duše nam govoriš!) Zlo je u saboru, (hip! hip! hurra Krstić. Za to, jer je u saboru zlo — naši deputati ostaju doma) zlo je izvan sabora. Ne zna se, gdje je gorje. (Va istinu ne zna se kade je gorje. Op. slagara.) Zlo je u saboru: hoće li ma da samo i plenu naši zastupnici (oho! čujmo čujmo!) — eto gdje ih odmah neumoljivo zvonce pobenaviljenog predsjednika (Campitelli del cuor mijo, čuj ča ti govori on, kega plačaš!) — zove na red a rieč im se uzdimlje. (Kad je tako zač se sada čudiš, ako naši zastupnici ne te da gredu va sabore?) Želje naših zastupnika ne uvažuju se (onputa poć da gredu tamo!) Njihovi predlozi naprosto se odbacaju — njihovi se upiti jednostavno u koš bacaju. (Rihtič Krstić — za svem rihtič!) A za što sve to? (Oho! atenzion!) "Jer su naši zastupnici toli preuzetni što, izrazujući želju svoju, odnosno želju naroda, kojega volje jesu oni izlijev (trokratni "hurra Krstić!") podnašajni predloge i stavljajući upite, usudjuju se rabiti svoj materinski jezik, onaj jezik, kojim govore podpane dvie trećine ove pokrajine. (Čovek bi ga bušnul, kako pravo govori!)

"Energičnom" postupku ukrašenoj predsjednika (to je pak malo previše za briznoga starca Campitella) povlađuju afrikanski prosvetitelji — umjetna većina u saboru. (Maju kumpliment sijori Talijani!) Tomu povlađivanju pridružuje se na galerijah najmiljena fukara, koja najgadnijim i najprostijim pogrdami navajuje na naše muzeve: (Pak ča će zato, poć naši zastupnici va sabor, da na njih tamo najmiljena fukara na galerijah navajuje najgadnijim i najprostijim pogrdami?) Zlo je izvan sabora; naši zastupnici vraćajući se svojim kućam, uslied elementarne sile prinuđeni su putovati po kopnu. (Aha! sada dolazi lepo!) Gladna zvjerad (ste čuli Talijani!) opazi plien, pa hajd u potjeru za nevinim žrtvami, koje da izbjegnu proždrljivoj nemani (hurra! Srhi mi gredu, dokle ove prepisujem. Ki bi rekali, da su oni neki od "istarskoga partida takovi razbojniki"), prisiljeni su uteći se prostim stražam financije. Uzasno! (Va istinu je to užasno!) Mi se ne čudimo, ni zamjeravamo zvjerskoj nemani (ni mi nego Krstiću se mi čudimo, ki bi — nego pustimo to za pokle) jer ne moremo, da pojмимо zvijer bez zvjerske čudi, ali se čudimo državnoj vlasti, koju odgovornom činimo pred Bogom i pred prosvjetljenim narodi, onu državnu vlast, koja je pozvana, a neće da ukroti zvjersku neman. Sramota! "

I je sramota — prava sramota, mi sve to podpisujemo od besedi do besedi, mi se sa svem tem posve slažemo. Sve je to sra-

mota ča Talijani delaju z našemi ljudi, ale najveća sramota je pak to, da sada Krstić hvali ta postupak, za kega je prvo pisal, da je prava sramota. Grđa sramota je to, da Krstić sve one poruge, ke je prvo pul iste prilike hital na Talijane, sada hita na Hrvate, i to samo zato, ča od Talijani dobiva za to 100 fiorini va mesec. I za ta Judin novac on vam menja stranke i misli, kako i Jambrožinice mudandi! I za tu plaću on vam sada guta, ča je prvo porigal! ... V Reke na gomile bi nam povedeli, ke tako delaju ...

Dopisi.

Iz Kapužnjaka. (Obćina Veprinac na dan Duhovskega blagdana.)

Dragi naši čitatelji! Mi kmeti Veprinčani se moramo potužit Vam na našu siromaščinu, zač nimamo nijednoga, ki za nas niš ne proskrbi. Već je 5 meseci, još nimamo mi siromahi kmeti komunjске soli, i ako ćemo slano jist i ovcan ju dat, moramo poć na Volosko. Ale da imaju na poteštarije skrb za nas kako za se bimo sol imali va Veprinacu, i oni dolnji va Ičićeh. ali nijedan ne misli za nas ni ne skrbi, nego onda kada su balotacijoni, onput kumpare kva, kumpare la, i sve lepo s nami govore, dokle za njih votamo, a kada votacijoni pasaju, onda govore da ča oni gornji, ono da su Bdujini, ono da su zapućeni ljudi. A mi preporučujemo onem petim ili šestim da neka dobro za nas skrbe i misle kako i otac i mat za svoju decu. A znate vi čitatelji zač nam govore Bdujini? vidite za to: oni su namisileli i odsudili delat cestu od 5 metar široku od sv. Jelene do mora i da mora karoce se po njoj vozit. Dobro, mi se za to ne protivimo ako je beći. Ma beći posudit ili dignut ih od junti, pak neka gredu naše Papišča va špindije, i nikad moć se z duga oprat, tista priviše je debela.

Mi Gornji Vam govorimo ovako, da neka se stori cesta polak zmoščine do sv. Peira onakova kakovca se je počela delat od sv. Jelene, i komun oni soldji ki ima neka potroši, i malo mi ćemo pripomoć na tlaku pak najko do sv. Petra da se stori da moru siromahi kmeti voz drv pripeljat i drugo ča njim je potreba.

Nam ni potreba gospodske ceste, ale ne kakova nam se pristoji, onakova kakovca je va našoj gore od Brda do Mlaskega dola. Mi smo čuli od mudreh glav, da cestu ne pustimo delat, da ćemo si stavit zanku na vrat i tu morida ne bi operalo, i već ga vrag koliko. Čujemo, da je ov inženjer rekai 30 tisuč da bi koštala, a on prvi da bi manje. Vidite svakako nam govore dokle nas opletu da prikntenamo, ali nećemo laliko. Sada vidimo da kada god bimo prišli na poteštariju za kakovu stvar, vavek nam je brbljal Tonin i Anjulo da smo preprosti, da ne pustimo cestu delat, to da bi se platilo da se ne bi ni znalo. A mi svi jednoglasno gornji pitamo svi ljudi ki Tonina Bačića poznaju, da ako je storil pokle je živ jedan solad koristi komunu ili narodu? A vraga je, ki ga neće? Tako zač se on toliko skrbi za nas? Bratjo, naša Veprinčačka, čuvajmo se Tonina Bačića kako vraga iz pakla.

Mi Veprinčani držimo se složni kako braća siromahi, i kada budu prvi votacijoni pazimo kega biramo; čuvajmo se one gospode ki oni žuti postoli nose, nego držimo se svi složno skupa, mi ki opanki nosimo, pak sberimo muži ki poznaju siromaštvo, a čuvajmo se onih ki nas samo poznaju, kada su balotacijoni i čuvajmo se onih izdajice, ki hoće po svojeh nogah s tujom pametom. I kada Vam budu ča oni isti govorili iz Bernardove, (kako profesor Šdrkoja) i Plovančić (Belo) koncipinjate (štanjaro) čuvajte se njih kako vraga, oni su vam proti popom, z jednum besedom oni su proti svemu. Ča se more verovat onajistem, ki se rugaju nemu ki sv. spovede gre, da da je znal da bi mu on bil kupil 2 unče ulja od lične za se očistit. Je li je to kršćanska beseda? Nije, sramni je svieta, protuvrjerniče, ne nastaju duša kršćanskeh. Ali tvrdu ti vjeru davamo ti ždrkoja, da češ se kajati svojeh grebi ali će bit kasno. A mi se Vas gospodo Poprdilska niš ne bojimo ča god budete vi

više proti redovničtvu govorili, mi ćemo biti jači ako Bog da, pak ćemo lahko ono klape mačjoj profesora ždrkoje reć: "Stani Mate Slavinka te zove" a ne: Alzi se Sijor piccolo Mattio la Istria Italiana te chiama.

Postolarid.

Iz Rieke. Čujte ljudi malo ovu: Ovi dui prišal je Fritalja do pred našega štaćiona. Tamo je videl, da se va jednoj butige prodava peršuta. Prišla mu je "gola" na peršut, šal je va butigu. Gospodar odi butige mu je navezal peršuta i zručil ga je Fritalje. Kada je bilo platit, počel je Fritalja iskat po žepel nego svi žepi su mu bili po navade prazni pak je butigeru rekai da gre na štaćion po beći, zač da su mu va butigulje. Šal je Fritalja na štaćion a peršut je zel sobum. Butiger čeka i čeka a Fritalje ni. Kad se je štufl šal je na štaćion iskat ga. Kad ga je Fritalja avištal pobegal je va vagun. I moral je siromah. Ča bi bil storil. Peršut je bil pojl a soldini ni bilo to ne bi bilo drugo nego poć va katafić. A znate kade je pojl peršut? Kako da gre na stran šal je va šekret pojist peršut. Ke bon apeto! Nač je spal Fritalja! Dokle j mogai kega prevarit mu je dobro hodilo, sada pak kad mu neveruje ni berkatii Vicko, mu je dobar i ukradeni peršut. -- Bit će mu huje kad ljudi progledaju.

Ča piše "teta Jambrožija."

Krstiću je teplo. — Krstić ne more ni živet ni umret od tepla — Krstić puca od toplini. Auf — auf! puše Krstić po celi bogoviti dan — auf, auf! Jambrožija ga poleva s frižkum vodom, ona mu dava stomanji od najtanje i najfinije batisti prez rukavi, ona mu dava istu tako fine mudandi jako transparenti — na sve to ne pomaže niš — on za svem tem puše i puše — i tuži se da će puknut od tepla. Najviše se tuži na glavu, tamo pod temenom mu je jako teplo, uprav gori mu pod temenom, i vre mu od silne vrućini. Da je temu tako, more se svaki osvedočiti ki zame v ruku "tetu Jambrožiju" od zadnje soboti. Tu je toliko tega nastafano prez repa i glavi, toliko koje onde napisano nemotarij, toliko nemumosti, da se mi čudimo, kako nisu oni puli kapitanata šekvestrali "tetu Jambrožiju" i obukli ju va "camizu de forza". Ima ih ki govore, da mu ni sama tepina smutila pamet, da je onakove stvari va "tete" nadrajsal. Tu da je bilo po srede i neć drugo. — Subota je naime bil prvi od meseca i Kostantini je Krstiću zručil plaću, i Krstić, kada je videl onoliki beći, zgublil je od velega veselja busulu i udri drajsat proti Hrvatom i proti g. Spinčiću stvari, ke ne bi ni pas va masle pojl. Sada neć poradi toplini a neć poradi beći, toliko, da je zadnja "teta Jambrožija" tako skandalozna, tako sradna, tako blatna upravo prava slika i prilika onoga partida, ki ju zdrži i plaća.

Dajte mu ledana glavu. On bacila — on ne zna ča govori — on je vas smučen. Tepina i beći su ga po sem sega zmamili. Krstić je četrtak videl, ča ni nijedan mogai videt, naime neki gavrani i "čapi" druge peradi. Valjuda kokoš, ale golubi, ki zna ča mu se je činelo njegovem smučenem oku. On govori, da dokle je bila v Opatiji skupščina da dotle su bili na nebe crni oblaki, a kada je skupščina svršila onputa, da su šli valje ti oblaki ča, preko mosta. Vi mi neverujete? A borme, zamite v ruki zadnju "tetu" pak da vidite, je to istina ali ni. Ale to ni još niš. Čujte ovu: Krstić piše: "Hrvati! bacite vaš zadnji pogled na visoku istarsku Učku, pogledajte onu velu stenu, ka će se sada na z vrha od Učke spustit i dolje valjajuć se vas zaklopit". To Vam je od besedi, do besedi ča Krstić piše va zadnjoj "tete". Neki njegovi mački su šli valje gledat, ka je ta sten na Učke ka se valja da zaklopi Hrvate, pak kada su videli, da ta sten ni nigdere drugde ako ne va Krstićovoj tikve, svi su se jako prestrašili i počeli su govorit: "Ljudi božij naš doktor je naštrapol. Tečite brzo po Ambroza — neka mu on to čini pasat".

Morituri te, Jambrožija — saludo. Ovi dni smo domali, da je Krstić bil jedanput — pop. Mi smo i prvo sumnjali, da je moral bit neč takovega, zač svako toliko rabi po kn latinsku besedu. Tako je i va zadnjoj svojoj „stomanjičine“ nadrajsal: „Morituri te, Croatia, salutant“. A s tem nam je otel red. da smo mi več finjeni — i da več umirajne pozdravljamo Hrvatsku.

Nego to su kako već znate sve samo konsekvenci od vele toplini, zato Krstić pred svojimi važgati možjani vidi i ono, česa ni bilo ni ča neće nikada ni bit. Ale ono, ča bi moral videt, on nikako ne vidi. On ne vidi kako mu se svaki dan njegov mačji rejment slabi i prorodjuje — on ne vidi kako on od dneva do dneva gubi i onih, ki bi prvo bili za njega i krivo prisegli — on ne vidi. da su ga Talijani, Campitelli i Kostantini več sili — on ne vidi, da oni ga drže još samo za to, da još malo provaju kakovo sredstvo proti nam, i da čekaju prvu priliku da ga cmrknu na stran, kako jedan odra-bljeni pantoful, (kako su već to bili jedan put i učinili) on ne vidi, da več i Jambrožija ne more na njega špendavat i da će mu prvo al podle zasvetit jedan vrtjak i stirat ga z kuci, a on će onputa tumbaljuć se po škalinje vapi: — Morituri Jambrožija — te saludo...

Bennatti. Krstić bi otel dat popit svojem mačkom, da je Benatti govoril va Beče za delavce va Karpane. Mi smo pak doznali, da se su drugi deputati onem njegovem bedastem frljareju od srca smeli, a i sam jedan veli dostojanstvenik rekal je nemški, da od svega ča je Benatti zbirjal da ni razumel ni jedne besedi. A kako te ga razumet, kada ne zna reč nemški ni da je živ! A brzina Italija! Nego Krstić ga hvali — a mi znamo i zač. Krstić je naime najviše s pomoću od Benatta prišal do tega da ga Talijani plačaju, za to i mora ga, kada god pogladit, samo, da ima od njega koliko više proteckiona.

Pravo čudo. Krstičina piše, da je „pravo čudo“, — kako su se sada Nemci i Čehi ti današnji veli „svozačniki“ složili. Mi ki poznamo i Čehi i Nemce znamo dobro, da to ni nikakovo čudo, nego jedan politički korak, ki je jako potreban da se barem neke stvari urede, ke su potrebite, koliko Nemcem toliko i Čehom. Ali ki če iskat pravo čudo, nač ča ga va složeine od Talijani s Krstićem, s onim Krstićem, ki je pred kratko vreme pisal i na puna usta vapi, da neka Hrvati i Slovenci Istre zamu toljaga (velo drvo!) pak da neka mlate po Taljanah. Šior Liziviti, to te ale ni „pravo čudo“ va ovem našem dvadesetem stoleću!

Krstić kumisar. Va zadnjoj „tete“ se Krstić ndja občine Podgrad za kumisara. On da ča je lepo uredit — osobito kasu. Za kaucijon da ča dat par mudandi od one stare cuveti na Matuljah. — Čemo videt ča ča na to Slavna Junta!

Čudno je pak da Krstić ipak priznaje da se je va kase našlo 4000 kruna suficita. Da su bili Talijani na kase sigurno se ne bi bilo našlo ni prebijem pare, kako se ni ni druge našlo, kada su oni gospodarili.

Zač se Krstić jadi na misio-nare? Krstić se jadi na misionare za to, ča su nam odkrili ono, ča još nismo znali, naime da je Krstić pobegal od seminarija. Dunkve pop, albukat in erba, veli Hrvat, veli Taljan, pak opet veli Hrvat, pak socialist, pak opet veli Taljan, pak trgovac vina, pak dacier, pak jurnalist, inšoma cento arti e nison bon Dunkve i pop je otel bit — nego na vreme je videl, da on ni stvoren za Boga, pak je brzo firkul ča. Da je ostal nutre, danas bi se ga zvalo pater Krstić. I skrivali bi ljudi pred njim bareta i klanjali bi mu se i govorili bi mu: Leverendo pater Krstić.

Barba Tončić.

Domaće vesti.

Spinčić kod Njegovog Veličanstva. Ponedjeljak jutro bil je naš dični zastupnik Vjekoslav Spinčić u audienciji kod Njegova Veličanstva, Našega premlostivoga Cesara i Kralja. — Njegovo Veličanstvo primilo je našega Spinčića vrlo ljubezno i prijazno te izjavilo, da je uvjeren o patriotičkom radu i poslovanju zastupnika Spinčića. — Još je govorilo Njegovo Veličanstvo Spinčiću, da ga veseli, da se va bečkem parlamentu marljivo dela. — Isti dan primilo je Njegovo Veličanstvo naš Cesar i Kralj oko 70 osoba a med njimi biskupa Marschall, barona Reyer i vladinog savjetnika u Trstu barona Conrad.

Skupščina družbe sv. Cirila i Metoda za Istru obdržavala se je u četrtak na dan 30. maja. Mi smo pisali da je to najljepši dan za nas istarske Slavene i nismo se prevarili. Zadnji četrtak se je to još jedanput potvrdilo. Na skupščinu je prišlo puno sveta — puno izvanjske gospode. Osobito je bilo naše svećenstvo lepo zastupano — tu smo imeli čast videt puno popi, ki su k nam prišli od svih stran naše Istre. A bili su on dan u Opatije i skoro svi naši zastupnici sa gg. Spinčićem i dr. Laginjom na čelu. Svih nas je pak razveselil presv. gosp. dr. Dinko Vitelić. Nijedan od nas ni se nadal da ča ga on dan videt na skupščine, koj je on već toliko let bil predsjednik. Pa ipak je prišal, ako i slab i nemoćan, pak nam je upravo s tem pokazal, kako valja malo mislet na sebe, a puno na domovinske stvari. Već se od sebe razume, da su skupljeni domorodci toga starega i časnoga prvaka i protetora naše Družbe najsrdačnije pozdravili. A na skupščinu je prišal i g. profesor Mandić ona naša dična korenika, a došal je i gosp. Fran Supilo, urednik onega fanjskega „Novega lista“, ki se tako srdačno skrbi za našu družbu. A videli smo i našega domorodca — našega proslavljenoga pjesnika g. Rikarda Katalinića Jerotova, kemu mora naša Družba bit puno i puno zahvalna.

Bilo je i druge gospodi, ke ne čemo imenovat zač nimamo mesta. Na prvem neme našega lista donasamo govor, ča ga je izrekal na skupščini družbin predsjednik veleučeni gosp. prof. Spinčić. Njegov lepi govor bil je svaki čas prekidan sa živio klici! a i na kraju mu se je silno i dugo pljeskalo. Lepo je skupščina prišla izvješće od gospode tajnika i blagajnika. S osobitim interesom je skupščina pratila razlaganje velevrednoga družbinoga blagajnika gosp. dr. Fabianića. On je lepo i potanko razložil, ča se je lanjske leto za družbu dobilo i potrošilo, tako da je skupščina na predlog veleuč. g. dra. Laginje izrazila zahvalu g. blagajniku i tajniku za njihov rad. I kasneje se je dugo razpravljalo. Tu moramo spomenut resoluciju gosp. dra. Laginje s kom se pozivlje vladu, da neka ne dela puli „ustanovljenja zapreka slovenskih škol va Istre. Još je na toj skupščine palo puno lepeh besed, na keh čemo se ni po vreme osvrnut.

Zabava Družbe sv. Cirila i Metoda iz-pala je uprav sjajno. Samo se po sebi razumi-je, da su najveća pozornost našega občinstva svrnuli na sebe naši gostovi — vrli hrvatski umjetnici gospodja Ljerka pl. Šram i gosp. Ig. Borštnik. Gospodja Šram je u Solosenci „Kako da ga dočekam“ upravo elektrizovala naše občinstvo, a tako je bilo u šaloigr: „Gospoda“. Gosp. Borštnik je u deklamaciji pjesme „Povodni moš“ krasno uspio. Čitanje se je jednog diela našeg občinstva manje dojmilo, i to s uzroka, što ono nije tomla naviklo. Šteta što je poradi izvjestnih razloga izostao dialog „Prizor“. U ostalom kratki oni prizori, što su ih pred nami odigrali, ne podavaju one gradje, koja bi nužna bila, da nam se naši umjetnici po-kažu u svoj svojoj umjetničkoj visini. To priznaje i riečki „Novi list“, koji rado ni-komu ne laska, pa ipak je naše umjetnike obasno pohvalama, a i naše občinstvo im je iz svakog odigranog komada upravo burno povladjivalo. Gospodja Šram, koja je svojom krasnom pojavom upravo razdragala

naše občinstvo, dobila je tom prilikom vrlo lepu kitu cvieća.

Gosp. Brož odigrao je ovog puta jednu Romanču i jedan komad od „Sarasate“. U tim komadima on nam se je pokazao baš pravi virtuozi, koji može da računa na lepu budućnost. Čini nam se, da naše občinstvo nije posvetilo dovoljno pažnje kvartetu od Smetane: „Iz mog života“. Žalimo, jer se upravo u tom komadu, što su ga gg. Brož, Gervais, Soukup i Jirat izveli upravo majstorski, očituje pravi duh genija časnog velikana. O „Lovoru“ ne treba ni govoriti. Čovjek ne zna, što bi u tih pjevača jača istaknuo i pohvalio, dali preciznost u pjevanju ili moduliranje glasa. Svakako, dično društvo — čast njemu i njegovu vrlom kapelniku g. Gervaisu, koji ga je doveo do toga stepena.

Jednom riečju — koncert da mi ga tražiš.

O slobodnoj zabavi i o plesu, koji je sledio iza odmora bilo bi suviše govoriti. Vajljalo je biti ondje i gledati na svoje oči, kako se je to sve razdragalo.

A palo je i liepih nazdravica. Spomenimo on veleuč. gosp. Spinčića svim učesnicima zabave, pa on našega pjesnika Rikarda Katalinića Jerotova umjetnikom Ljerki pl. Šramovoj i gosp. Borštniku, te onu g. dra. Poštića, gospodi Brožu, Frizeku i društvu „Lovoru“ — i s tim svršimo izvještajem te odista prekrasne zabave.

Sveto poslanstvo. Prošli čedan bila je na Voloskem pobožnost na čast Presv. Srca Isusovoga. Dva misijonara su od Duhovske nedađe do osmine va župnoj crkve na Voloskem predikali i spovedali pobožni puk. Sila naroda hodila je kroz prošli čedan va Volosku crekav. Sobota večer bila je procesija na čast presv. Srca Isusovoga, koja je jako lepo ispala jer je mnogobrojni svet na istoj išao u najlepšem redu. Na procesije videli smo našega načelnika i obč. savjetnika Tomičića. Nedelju na ime Isusovo svršila je ova pobožnost papinskim blagoslovom.

Bennatti je dobil po nose. Najviša školska oblast v Istre je zemaljsko školsko veće va Trstu. — Isto ima 12 člani, i to 8 od strane c. kr. vlade 3 od strane junte, a jednoga zastupnika crkvene oblasti v Istre imenaje ministarstvo na predlog istarskih biskupi i to na 6 godina. — Dosada je vavek bil zastupnik crkvene oblasti Talijan. Kada je lansko leto umrl kanonik Druscovich, ki je do tada bil zastupnik crkvene oblasti va c. kr. zemaljskem školskem veću, Talijani su valje rekli, da mora na njegovo mesto bit imenovan opet Talijan. Naš zastupnik Spinčić je pak va Beče učinil sve moguće, da bude va zemaljsko školsko veće za Istru poslan jedan naš čovek zač je najveća nepravica, da mi, keh nas je v Istre dva puta više nego Talijani nimamo va tem veće nijednoga našega čoveka. Ministarstvo videlo je, da bi bilo pravo, da bude va tem veće jedan naš čovek pak je pitalo istarski biskupi, kega bi oni hteli, da bude imenovan va zemaljsko školsko veće. Na to su dva biskupa predložili voloskega plovana monsignora Zamlića, a tretji, jednoga talijanskega kanonika. Tako je ministarstvo imenovalo za člana zemaljskega školskega veća monsignora Zamlića. Kad su Talijani za to doznali, skočili su kako da ih je neki badnul. Njim je bilo za vraga, da ča jedan naš čovek prit va to veće i videt i čut kakove nepravice delaju. Prosteštali su na sve strani proti imenovanju monsignora Zamlića, pisali su proti njemu va svojeh listeh svega i svačega, a na koncu je pak Talijanski deputat va bečkem parlamentu, dohtar Bennatti, pital ministra kako je mogal Zamlića imenovat va zemaljsko školsko veće za Istru a ne jednoga Talijana. A sve to su Talijani storili za to zač je monsignor Zamlić naš domaći čovek, domorodac, Kastavac od našega jezika i roda. I još su Rukavački, Veprinački, Lovranski i Mošenički mački kod zadnjih izbora za petu kuriju glasovali za tega Bennatta, ki bi htel, da naši ljudi nimaju nikakove pravice, nego, da budu talijanski ščavi. Šram ih bilo dokle god bude živ. Va sednice bečkega parlamenta od 29. maja o. god. odgovoril je ministar Hartel na Ben-

nattovu interpelaciju. On je rekal: do sada je vlada dva puta zajedno imenovala va zemaljsko školsko veće za Istru Talijana i tim zadovoljila talijanskega biskupa va Poreče. Bilo je pravedno i potrebito, da se sada jedanput zadovolji druga d va biskupa v Istre, ki su predložili monsignora Zamlića, i tako je vlada i storila, a storila je s tem samo pravicu. Ale ministar je najgreže zasramil onega Bennatta z ovimi besedami: Dieta iz Parenca, va koj ima i Hrvati i Slovenci pošilje va c. kr. zemaljsko školsko veće sve same i goli Talijane, pak sa svem tem Bennatti ne vide va tem nikakova nepravice. Kakovu pak nepravicu more videt va tem, ako je vlada imenovala jednoga samega slavenskega svecenika va to veće? Ovo ni napisal „Piccolo“ zač bi ta bila preveć žuhka pilna, ku bi on moral dat pogutnut svojim Talijanom, ali zamite v ruki protokol od sednice, ka se je va parlamentu držala na 29. maja o. god. i nač čete na str. 4422 ovu čepu, ku je Bennatti čapal od ministra. I brizan Bennatti je va istini na ta odgovor ministra ostal z dugem nosom. Pital čete, zač ga pak Talijani toliko imaju proti Zamliću. Oni doduše govore, da je Zamlić hervatski agitator, nego to je brezsramna banditska laž. Ni mirnejeja našega čoveka v Istre od našega monsignora. Talijanom pak malo briga za to. Njim je dosti, da monsignor Zamlić ni Talijan, pak zato kriče i larmaju proti njemu. Ni dakle dosti, da nam Talijani ne daju potrebite naše škole, ni dosta, da je v Istre 17.000 dece brez školi zač ih Talijani neće, da daju našoj dece, ni dosti, da nam Talijani sisaju krv školskemi taksumi, samo da moru uzdržat talijanski gimnazij va Pazine, kega su brez nikakove potrebi storili na dišpet nam i guverneru, nego oni če, da budu va zemaljskem školskem veće za Istru sami zgoljni Talijani, a mi da nimamo nikakove pravice. Do kada čemo mi to terpet? Narode probudi se! Promišli, da te je v Istre puno više nego Talijani i da po zakone moraš imet jednake pravice kako i Talijani. Jao si ga istarskem Talijanom kada naš narod spozna svoju moć i svoja prava — Bog daj, bilo to ča prej moguće!

Poštarski ured va Voloskem. Usled odredbe c. k. ravnateljstva pošte i brzajava u Trstu neće se od 1. o. m. naprvo po nedeljah zapadne na pošte u Voloskem od trete do četerte ure za podne primat niš drugo nego samo jednostavni listi i telegrami. Nedelju za podne se neće razmašat već nikakova pošta.

Nedelju jutro od 8—11 i pol će pošta na Voloskem uredovat kako do sada.

Zač Krstić ne odgovara? zač muž na one točke i grde stvari, ča mu ih pod nos hita „Narodni list“? To su se pitali neki dan dva Brežana, ki su hodili pred večer z Opatije doma. Ti Brežani su govorili: — „Krstić odgovara na svaku malu bedastocu, ka se njega tiče, ma na one deblje stvari muč, kako panj. Neke dan je „Narodni list“ pisal, da je firkul ča od suda od straha da ga ne rubsaju, a na to je on valje odgovoril da je čul čit dibatment. Benj, kada na to odgovara, zač ne odgovara i na one druge stvari, s kemi ga bude „Narodni list“? Zač ne odgovara? Zač nam ne dokaže je istina ale laž, da je on bil jedanput veli Hrvat? Je istina ale laž, da je on pisal proti Istranom, da su fužara? Je istina ale laž, da je on pisal, da su ti Istrani od istarskega partida zverske nemani? Je istina ale laž, da je kapitan Fabiani pisal, da bi on za beći bil vreden storit i takovo delo, za ko se gye va peržu? Je istina ale laž, da ga Talijani plačaju ča piše proti popom? Je istina ale laž, da je prisegal, da su mudandi i stomanji ke nosi od „tete Jambrožije“ je istina ale laž, da je on pisal dr. Stangeru ono pismo, kada mu govori, da ča bit opet Hrvat? Je istina ale laž, da je on pisal, da je Campitelli pobenzavljani starac? Je istina ale ne, da je on bil zato sfrataan z Reki zač da je bil preveć velik Hrvatina? Je istina ale laž, da je gospu Resman onako ople? Je istina ale laž, da je naručil spiriti i da ih je popil s ne platil? Je istina ale laž, da je bil već 10 puti kondanan? a ča je pak najhuje, je

Istinita ale lažna ona pogodba, ku je on storil svojoj ženi, i ka je bila štampana neki dan va „Narodnem listu“? Ako ni istinita neka on to napiše va voj, i neka tuži, a ako tega ne stori — on je niščet, a mi se s niščetom na pačajmo. Čemo videt ča će Krstić na ovo. Ču i ja reč od ki odgovara na neke malenkosti, moral bi odgovorit i na ove debele stvari. Čekajmo do subota.

† Ivan Marušić. Četrtač na 30. maja umrl je u dobi od 44 leta Ivan Marušić p. Ivana, pomorski kapitan u Iki. Njegovo mervto telo sahranili su sobotu na 1. o. m. jutro na 9 ura. Pokojnik bil je dobar domorodac, vavek pripravan da z besedom i z delom brani naš hervatski jozik i našu hervatsku narodnost. Lahka mu bila domača zemljica!

Personalni porez. Puno ljudi tuži se da njim je ovo leto personalni porez jako nepravedno odmeren —. I dosada bilo je svako leto čut tužbi radi tega poreza nego još nikada kako ovo leto. Nekem ljudem, ki nimaju ni 600 krun na leto dohodka naračunalo ga se je preko 1200 samo da plate ta porez. — Nekem opet, ki nimaju ni 1800 krun na leto dohodka naračunalo se je, da imaju 4000 krun čistega dobitka. Da je temu tako i da je to istina ti ljudi bi va pet let obogateli a ovako su vavek siromahi. Čigovo je to maslo? Mi neznamo još pravo nego čemo to doznat. — Znamo pak, da je ovo leto va komisije za odmerenje personalnoga poreza znameniti Schreiber od kega smo već dosta pisali va „Narodnem listu“ i ki je svojoj rodbine špiju storil za nekakov dobitak, kega ni nikada imela. — Ako Schreiber svojoj rodbine tako dela, ča će pak drugem i još onem, ki ne misle kako on. Žal nam je, da se nisu izabrali člani komisije čvršće protivili samovolje od činovniki, ki su va toj komisiji. Prosimo sveli, kem je bil ovo leto nepravedno odmeren personalni porez, da nam javo ime i prezime, koliko su fasionirali i koliko su njim naračunali. Kad budemo imeli dosti materijala, nastajat čemo, da se učini i pošalje jedna skupna tužba na ministarstvo od finance.

Narodni list je dobil jednu krunu na dar. Daroval mu ju je gosp. I. F. zato, ča je Londonjo III. napisal va „Lovranskih pačuharijah“ kako je Kukuma delal: abljualjubljaju! Živio!

Osuđen radi kradje. Na 24. prošloga meseca bil je va Trste dibatimenat proti Josipu Stanić Zvončanu, ki je va butige od Karla Jurkovića na Voloskem više puti po noće kral. Bil je osuđen na 3 meseci zatvora. I ta Josip Stanić je bil gost Dra. Costantina kad su na 3 jenara o. l. puli Poldovice slavili izbor Talijana Benatti. Čestitamo!

Reči mu da ti ne reče. Krstić celu šetimanu misli ča bi se zlega zmislel od jednega al drugoga od našeh ljudi, pak da onputa to štampa va svojoj škovacere. Ni čudo zač ga za to Talijani plaćaju. Kako se pak jedno stvorenje more zmislet onakovu lopovščinu kako se ju je on zmislel va svojoj zadnjoj škovacere. A ono od zastupnika Spiničića sva je gola i bezsramna laž, kakovu more samo jedan Krstić izreč za kega je c. k. kapitan Fabiani rekao: „da je za bečl vreden učinit i takovo delo za koje se gre va peržun“. Je dakle čudo da Krstić za talijansku plaću onako piše proti jednemu Spiničiću. Ili morda ga ne plaćaju Talijani? On je sam prisegal, da ga plaćaju, a na prvi o. m. smo na svoje oči videli kada je na 7 ur jutro pred vaporem prišal van od Costantina na Voloskem i deržal v rukah tri karti od deset a va žepu su mu zvenkale kruno. To je valjda bila plaća za ono ča je načaral proti Spiničiću. Baš se more i Costantini dičit svojem Krstićem. Ne zna se ki je od drugoga vredniji! — Krstić tako piše zač zna, da se ga tuži bi prišal pred talijanski jurati a ovi bi ga oslobodili da je sto puti kriv. Nego ako ima kuraja neka reče ono ča je proti Spiničiću napisal pred dvema svedoki, da se onputa more tužit na sud. Če on vraga! Tako delaju samo talijanski banditi.

Istra talijanska provincija. Tršćanski „Piccolo dela sera“ od petka 31. maja o. l. donša govor talijanskoga deputata Polesini va bečkem parlamente ki zove Istru, Trst Gorici i Trient talijanske provincije. Polag tega smo mi v Istri svi Talijani. Tako misle pišu i govore svi Talijani, za njih je Istra talijanska zemlja a Istrani su svi pravi Talijani. Samo kada su izbori onputa Talijani pišu da je njihova stranka „partito istriano“ kada pak izbori minu onputa pišu da je do bila talijanska stranka. — I još se puste naši „matiči“ za nos vud s tem „partito istriano“ z domaćinim i starinim. Pitam ja ča je Talijanska naša starina? — Bog daj norcem pamet!

Našo predplatnike ki nam nisu još platili, molimo, da nam ča prej pošalju predplatu barem za pol leta. — Ki nam tekom ovega meseca ne pošalje predplatu temu ne čemo već pošiljat lista.

Toj pak malo previšo! Šiara Karla z Mošćenice ima ne lepu užancu, kada joj pride ki gospodin z Opatije da mu naračuna toliko tega, da je čovjeka strah i pomislet koliko. Neka se za sada zna samo za ovu Visoku gospodu: Njegovo Veličanstvo kralj rumunjski bil je pred trimi leti va Mošćeniceah i naručil je kod te gospe malu južinu; pratnja kraljeva je sve sobom donesla, ni bilo potreba dat nego kamaru stoli i posadu. Šiara Karla za ta mala dešurb je pitala samo jednu malu bagatelicu, niš nego „400 krun“. Njegovo Veličanstvo darovalo je još njihoj maloj jedan napoleon. Ča se je dogodilo? Dogodilo se je, da kralj rumunjski ni već bil pul Karli, ni da neće već poč. A sada čuje ovu drugu. Veliki vojvoda od Luksemburga šal je s celom svojom familijom va Mošćenice i fermal se je pul šiore Karle; Šiara Karla je morala samo rižot pripraviti, a sve druge stvari su donesli sani. Kad su pitali za račun, bilo je za platit negdje oko „400 kruna“. Platili su račun pak poslie su rekli šiore Karle, da nete već nikada tamo prit. Graf Metternich jedan od pratnje velikoga vojvode se javno potužil na ta veliki račun. A mi pitamo. Zna zato c. k. kotarsko poglavarstvo? zna zato obćina Mošćenička? Ako znaju, pitamo kakve mjere će poduzet, da se takov skandal više ne dogadja. Svi moramo gledat, da ča više ovamo ljudi dojdje, a ne da ih tiramo s takovimi grđemi račun.

Društvo „Lipa“ u Osjeku poslalo je družbi sv. Cirila i Metoda za Istru k 550 i 64 h prinljenih od raznih družtava i zasebnika u njesto troška za pozdravne brozjave prigodom svečanosti posvećenja „Lipine“ zastave. Evala! Napred braćo Istra se diže!

Talijanska bezobraznost i naš Trst. Znače ča je ovi dni rekla deputad Succi va talijanskem parlamente va Rime? Niš više, ni manje, nego da se ima pokarat naš geveran, ki ne dopusti, da va Trste bati talijanska bandera. Čete vede bezobraznosti? Po tem se vidi, da Talijani već naš Trst drže va peste. Mi znamo, da bi Talijani teli, da je Trst i Istra spadn pod Italiju, znamo, da je to želja i našeh istarskeh Talijani. To je rekao i Benatti va diete va Poreču, on isti Benatti, kega su birali i naši zaslepljeni. Mi to sve dobro znamo, pak ne moremo nikako razumet oni naši trubasti ljudi, ki još toliko i za Talijana drže i Krstiću veruju. Na ovo neka nam odgovori kapitan Krstić i njegovji bedasti mački, keh on za nos peje. Sram vas bilo crne izdajice!

Pustite ga, neka žive — pak neka se sam zatara. To su besedi, keh je rekao naš dični gosp. profesor Spiničić, kada je neki dan na zabave neki rekao: Pereaat Krstić! I pravo je rekao gosp. Spiničić. Duševno je već Krstić odkada zataren — već mu ne fali nego, da se još telesno zatara. A ni to ni dugo — ter ga vidite, da je već kako senac.

Krstić i naš rebus. Ako je ikada ča Krstić naučil to je već pozabil. On je injorant, on nezna ni ono ča zna svako malo dete na Voloskem i v Opatije: Zač svako dete na Voloskem i v Opatije zna ča znači onaj naš rebus, dapače to zna i sam J. Š. (Jouže Štirn) zač ga svaki dan gleda stam-

panega na svojem vozice na kem pelje meso po Opatije. Pak još neč. Krstić ne zna, da je od Jerke do Ljerke tolika razlika, kakova je od Ljerke do Berka. I takov čovek hoće, da bude nekakov novinista.

Mesto ulaznine na družbinu zabavu darovali su: g. Anton Šterk Rieka 25 kruna, gosp. Dr. Nikola Mandić 5 kruna i gosp. Adolf Perman 3 kruno, Živili!

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. I. Na Duhovu u Veprinacu u Blagarovoj gostione, kod čaše vina, sakupila se jedna mala četa Veprinčana, bratje Čeha, i nekoliko voloske inteligencije, kod koje prilike se je izreklo hepeh nazdravica, za ustrajnost; i napredak hervatske stranke u Istri. I kod toga se nije zaboravilo družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, jer se je sakupilo kruna 13-33, koje bijahu izručene podružnici u Veprinacu.

II. Na predlog darovatelja Ante Poščić. kbr. 4, za izlicitiranje jednu skatulu ženskeh cigaret, na korist pripomoćnog družtava u Pazinu, kruna 6-32.

III. Za isto društvo kao ostatak račun 2 kruno.

Ivan Puž Zubčev iz Puževog brega sakupil je dne 21. maja 1901 kod pokopa Mata Brajan 3 kruno za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru.

Nadašje primili smo od g. I. F., sa-branih je malo po malo 90 filira u ime globe, ku su platili oni, ki nisu imeli družbini fulminsuti. Živio!

Razne viesti.

Talijanski anarhisti. Neki Pozan je bil poslan, da ubije nemačkoga cesara. Tega ni otel storit valjda od straha, pak se je otel sam skončat: No to mu ni šlo za rukom, pak leži teško bolan va mestu Vincenzi va Italije. Od njega su doznali puno tajneh stvari, tako da ima sada policija pune ruke posla. Povedel je med drugimi takovimi stvarami, da on ki je odlučn za ubit mladu talijansku kraljicu je jedan Romanjol, dakle isto Talijan. Siromašica, laui se je oženila, pred par dan porodila malu princeisu i već su odpuđili, ki njoj ima skončat mlado življenje i to njihij podanik, jedan Talijan. Ti Talijani su prave zveri. Pak da budimo mi Talijani, al da s njimi držimo, kako predika lepa rožica — izdajica Krstić. Pfui! sram ih bilo ki su još takovi!

Mali uhobjica. Sredu na 29. maja o. l. dobil je mali dečko od trih let, Ludvik Schmidt va Meidling — Beč od svojega oca malo kruha s putrom. Jedan drugi dečko od pet let imenom Johann Waunek, sin postolara Karla Wauneka iz Meidlinga — Beč, htel mu je zet ta kruh z putrom. Radi tega su se dečki posvadžili a mali Waunek je znel iz žepa jedan postolarski nož i probol je s njim malega Schmidta tako da mu je žigerica van prišla. Mali Waunek je za tem pobegal. Komáč nakon tri dni su ga našli i peljali na policiju. Tamo je povedel da je on baš htel udrit malega Luvika i pokazal je da mu ni niš žal ča je storil. Siromošni mali Schmidt teško da će ozdravet. Bože moj nač su već ta deca prišla. Nego sada ved ni dege od kada stareji nose salo.

Mali novak. Kad je ovo leto bila va beloju Ljubljane leva prišal je na nju i 21 leto star Karlo Martiničić ki je bil visok 80 centimetar. Glavu je imel jako velu a nogi jako male kako najmanji otročić.

Važgal svoju kuću. Nekemu Franu Sablik, posedniku va Petrovica (Moravska) imela se je ovi dni „prodan na inkante kuća. On je kuću važgal i sam va njoj zgorel.

Ki nam je ča poslal.

Uprava „Narodnoga lista“ primila je u ime predplate za pol godine od gg.: Aton Matijašić, Rudolf Fakin, Petar Zanko, svi u Livade p. Motovun; Josip Bačić Zadar, Nicefor Viškanić Opatija, Frane Brajan Srdčić 93, Šepić Ivan Vedež, po 2 K; Mavar Franjo Volosko za četvrt godine 2 K; Vjekoslav Blagar Brunndorf kod Maribora za celn godinu 3 K; Božo Marešja Jakson Kalifornija K 4-84 za celn godinu.

Mali razgovori.

M. Ča ono vapiju deca na Voloskem za Fritajom?
J. Da — salo — salo — salo!
M. To njim je jušto Bog dal, da se moru malo pozabavit.
J. A ča češ no jedan Jože Pipa gre a drugi pride.

M. Zač Krstić ne biva svojnn zakonitum ženun?
J. Kada bi on snjom bival moral bi njoj kupovat mudandi i stomanji, a sada ih lepo druga njema kupuje.

M. Ča da i „Postol“ s fritajom drži?
J. Onakov kretin će držat i z Buzarom a kamo ne s fritajom.

M. Ča se je ono Marieta tužila neki dan va Lovrane?
J. Da da nisu imeli one kumedijske — da bi bili mogli 5 let jekuladu jist — toliko da ih je ono guštalo.

M. Ter te ju moć još jist — njihju malu da jako pijažaju žati butunici od Lloydja. Ki zna, ako će se ki zlati butunici čapat na vrgun?
J. Če — zač fali lepšeh i boljeh vrguni....

Leverendo pater Krstić talijanski plaćenik

Matulje.

Ti mi se rušaš, da sam Picamorto. Niš za to — na pošten način čovek more obavljat svaki posal — pak magari i hodit okole po svete z onum simijčinum, ku imaš na Matuljah. Ja sam grobar — ali ja sam grobar od mrtveh ljudi, a ne od živeh kako si ti, ki kopáš jamu onem nebogem zaslepljenem Brežanom, ki ti još veruju. Tako da ako sam ja Picamorto — ti si Picavivo. Pak opet ni lepo od tebe ki si jedanput bil pop, da se s takovimi stvarami podruguješ. A ča se pak mojega brata tiče, to ti moram reč da je pripravan olaginjit briznu staru Jambrožiju i poslat ti jedan par mudanad. Valjda češ znat, da moj brat, da moj brat još ni prisegal, da bi biankarija ku nosi bila tuja a ne njegova. Ča se pak tiče čišćenja kundoti, on čete čekat na ceste kada projdeš po Opatije i čete invitat da mu daš jednu ruku — ti si za to kako storen. — Adijo Pater Krstić.

Tvoj

Vice Poščić. Poščić Josip grobar.

Za formu i sadržaj pod ovim naslovom ne odgovara uredništvo.

Slavnom občinstvu, osobito kućevlastnikom i gradjevnim poduzetnikom preporuča se

Jure Hegediš, slikar.

Volosko br. 74. Vis-à-vis „Ville Smitič“.

August Halauska, slikar. Opatija br. 267.

Preporuča se slavnom občinstvu za hodisanje soba, dekoracije, bojadisanje drva i sve što spada v njegov zanat.

Solidna izradba. — Umjerene cijene.